

До разової спеціалізованої ради ДФ 58.053.039
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
(46027, м. Тернопіль, вул. Максима Кривоноса 2)

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента,
завідувача кафедри інформатики та методики її навчання
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Генсерук Галини Романівни

на дисертаційне дослідження **Діди Галини Анатоліївни** на тему:
**«ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖІВ ГОТОВНОСТІ ДО
ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ЗАСОБАМИ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»,**

представлене на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка»
за спеціальністю 015 «Професійна освіта»

Актуальність теми дослідження. Сучасні тенденції зумовлюють підвищення вимог до якості професійної підготовки фахівців різних профілів. Особливу увагу варто приділити вдосконаленню професійної підготовки майбутніх медичних фахівців, які здобувають освіту у закладах фахової передвищої освіти – в медичних коледжах. Вагому роль необхідно приділити використанню інформаційних технологій у процесі їх стимулювання до особистісного та професійного саморозвитку й самовдосконаленні. Такий підхід, у нашому розумінні, стане необхідною умовою оновлення змісту освіти та спричинить позитивні зміни у підвищенні ефективності професійної підготовки у закладах фахової передвищої освіти.

В умовах реформування української передвищої освіти особливо актуальною є проблема вдосконалення теоретичної та практичної підготовки

студентів медичних коледжів у контексті формування у них готовності до особистісно-професійного саморозвитку. Завдяки активному впровадженню сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі коледжі як медичні заклади передвищої освіти набувають абсолютно нових можливостей у стимулюванні особистісного та професійного саморозвитку майбутніх медичних фахівців з освітнім рівнем фаховий молодший бакалавр, які зможуть в подальшому бути конкурентоспроможними.

Отже, є очевидним, що актуальність представленого дослідження знаходиться в контексті реалізації суспільних, науково-теоретичних і практичних потреб вивчення, конструктивного аналізу й творчого використання теоретичних положень щодо формування у студентів медичних коледжів готовності до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій.

Актуалізацію дослідження підсилюють визначені дисертанткою суперечності між: соціальним замовленням на якісну професійну підготовку студентів у медичних коледжах, що володіють готовністю до особистісно-професійного саморозвитку та неналежною теоретико-методичною розробленістю цієї проблеми; зростаючими вимогами до якості професійної підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності 223 Медсестринство та інертністю медичної освіти, яка не встигає своєчасно реагувати на потреби стимулювання особистісно-професійного саморозвитку студентів у процесі їх навчання в закладах фахової передвищої освіти; необхідністю формування у студентів теоретичних знань і практичних умінь та навичок про особливості особистісно-професійного саморозвитку та відсутністю практичних механізмів для реалізації зазначеної мети в межах професійної підготовки в медичних коледжах; значним потенціалом інформаційних технологій та недостатнім рівнем його використання під час формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку. Тож вибір теми дисертаційного дослідження є цілком обґрунтованим на рівні теорії, а також обумовлений потребою практики медичної передвищої освіти.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

Дисертація Діди Галини Анатоліївни має чітку структуру, складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 333 сторінки, причому основний зміст дослідження викладено на 193 сторінках. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці ефективності психолого-педагогічних умов та структурної моделі формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку на основі використання інформаційних технологій.

Відзначимо, що достовірність результатів дослідження базується на науковій методології, вихідних теоретичних положеннях і понятійно-термінологічному апараті, багаторічному досвіді вивчення проблеми, використанні комплексу взаємопов'язаних методів дослідження, адекватних його об'єкту, предметів та завданням, узагальненні досвіду в галузі медичної передвищої освіти. Щодо наукової новизни дослідження, то дисертанткою вперше визначено та теоретично обґрунтовано психолого-педагогічні умови, реалізація яких сприяє формуванню готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку; спроектовано структурну модель формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку, що охоплює чотири блоки: цільовий, освітній, структурно-практичний та результативний; розроблено та впроваджено до освітнього процесу спецкурс «Особистісно-професійний саморозвиток майбутнього медичного працівника», що дає змогу майбутнім медичним працівникам оволодіти принципами та методами особистісно-професійного саморозвитку.

Цінним є те, що у дисертаційному дослідженні подальшого розвитку набули зміст, форми і методи особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів у процесі професійної підготовки.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність загалом.

Здобувачка на достатньому науковому рівні обґрунтувала вибір теми, її актуальність, визначила мету, завдання, об'єкт, предмет, методологічні й теоретичні основи, аргументувала використання обраних методів дослідження.

У вступі обґрунтовано вибір теми та її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, представлено методи наукового дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення роботи, наведено відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів.

Перший розділ «Теоретичні основи формування готовності студентів медичних коледжів до особистісного та професійного саморозвитку» присвячено стану вивчення досліджуваної проблематики: проаналізовано джерельну базу дослідження; узагальнено думки науковців щодо змісту поняття «саморозвиток»; проведено історико-педагогічний аналіз потенціалу медичної передвищої освіти для особистісно-професійного саморозвитку студента; проаналізовано ОПІ спеціальності 223 Медсестринство відносно особистісно-професійного саморозвитку студента та використання інформаційних технологій; розглянуто педагогічний потенціал медичного коледжу для особистісно-професійного саморозвитку студента, який проявляється в: сукупності сформованих традицій, реальних можливостей та тенденцій розвитку медичної освіти; варіативності та можливості безперервного інтенсивного особистісно-професійного зростання майбутнього медичного працівника протягом усієї його кар'єри у сфері охорони здоров'я; інтеграції теорії та практики, персоніфікованій у педагогічних ресурсах викладачів, які успішно поєднують наукову, викладацьку діяльність та медичну практику, реалізовану в клінічних базах; інноваційно і технологічно насиченому середовищі науково-дослідних центрів, лабораторій, наукомісткого обладнання та інструментарію сучасного медичного коледжу.

У другому розділі «Практичні основи формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій» авторкою надано характеристику потенціалу

інформаційних технологій у формуванні готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку; наведено ключові засоби інформаційно-комунікативних технологій, які доцільно активно використовувати в освітньому процесі закладів фахової передвищої освіти; визначено компоненти, критерії, показники та рівні сформованості готовності до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів, яку авторка розуміє як здатність особистості ставити собі мету, вибирати способи її досягнення, здійснювати самоконтроль, будувати плани, програми; визначено психолого-педагогічні умови та розроблено структурну модель формування готовності до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів.

У третьому розділі «Дослідно-експериментальна перевірка ефективності діяльності з формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій» наведено результати дослідно-експериментальної перевірки та доведено ефективність експериментальної технології формування готовності до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів засобами інформаційних технологій.

Підтверджуємо, що як висновки до розділів, так і загальні висновки є чіткими та логічно аргументованими, містять коректні узагальнення, їх зміст переконує у тому, що дисертантка досягла поставленої мети дослідження і виконала усі визначені завдання.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових виданнях.

Основний зміст і результати дослідження подано у 22 публікаціях (із них – 18 одноосібних); з яких – 7 публікацій відображають основні наукові результати дисертації (зокрема, 5 статей у виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у міжнародному виданні, 1 навчально-методичний poradnik), 15 публікацій, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації. Загалом вимоги щодо кількості та якості публікацій виконано.

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота відповідає спеціальності, за якою вона подана до захисту. Структура дисертації, її зміст, висновки повністю відображають основні положення дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення здобутих дисертанткою результатів, слід виокремити деякі дискусійні положення, а також висловити окремі побажання:

1. У першому розділі авторка розкриває зміст саморозвитку з огляду на теорії гуманістичного і екзистенціального напрямів. Вважаємо також доцільним розкрити саморозвиток з огляду на психологічні теорії когнітивного та есенціалістичного напрямів.

2. Вважаємо за доцільне у другому розділі розкрити більш детально першу психолого-педагогічну умову формування до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичного коледжу на основі застосування інформаційних технологій.

3. У третьому розділі авторка, описуючи методичний поради́к для викладачів, щодо особливостей використання сучасних інформаційних технологій в професійній підготовці студентів медичних коледжів, розкриває зміст хмарної платформи Google Classroom. Варто було б уточнити, чи лише ця одна платформа використовується у фаховому медичному коледжі КЗВО «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, чи були інші.

4. В експериментальній частині дослідження під час аналізу стану сформованості готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку бажано надати додатково результати опитування у табличному форматі (рис. 3.1.- 3.8).

Проте, варто акцентувати увагу на тому, що висловлені зауваження не знижують якості й практичного значення дисертації, а мають здебільшого

рекомендаційний характер і не впливають на загальний позитивний висновок оцінки проведеного дослідження.

Загальний висновок та оцінка дисертації.

Ураховуючи актуальність, новизну, значущість результатів дослідження для педагогічної науки в цілому, рецензована робота заслуговує на позитивну оцінку. Дисертація відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» і затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження про присудження доктора філософії», а її автор Діда Галина Анатоліївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» зі спеціальності 015 «Професійна освіта».

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри інформатики та методики її навчання
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Галина ГЕНСЕРУК

